

NOKIAN
KAUPUNGIN

YMPÄRISTÖ- KASVATUS- VIIKKO

8.-12.9.2025

Lumoava luonnonkirjo

Katso koko ohjelma ja
ilmoittaudu pian!

nokiankaupunki.fi/ymparistokasvatusviikko

TÄÄLLÄ SYNTYY TTA.

NOKIAN
KAUPUNKI

ALA- JA YLÄKOULUT, TOINEN ASTE

Ilmoittautuminen ohjelmiin [viimeistään pe 29.8.](#)

Toivomme opettajilta tiedot myös vapaiden materiaalien käytöstä sekä palautetta ohjelmista, linkki tilastointi- ja palautekyselyyn löytyy ohjelman lopusta.

Sisällysluettelo

ULKO-OHJELMAT JA KOHDEVIERAILUT	1
Lähiluontoretki (<i>alakoulu</i>)	1
Katse ylöspäin -linturetki (<i>alakoulu</i>)	1
Marja- ja sieniretki (<i>alakoulu</i>)	1
Karjatilavierailu (<i>alakoulu</i>)	2
Vesistötutkimus Kennonnokalla (<i>4.-6. luokka</i>)	2
LUMO-rastit (<i>alakoulu, yläkoulu ja toinen aste</i>)	3
Istuta vuorijalava (<i>5.-6. luokka, yläkoulu ja toinen aste</i>)	3
Virtavesien sähkökoekalastus (<i>yläkoulu ja toinen aste</i>)	4
Tammervoiman ja Tarastenjärven laitosvierailut (<i>yläkoulu ja toinen aste</i>)	4
My2050-ilmastopeli (<i>6. luokka, yläkoulu ja toinen aste</i>)	5
SISÄOHJELMAT JA KOULUVIERAILUT	5
Metsän monimuotoisuus (<i>alakoulu</i>)	5
Pitävätkö pörriäiset vieraslajeista? (<i>3.-4. luokka</i>)	6
Kurkista kemiaan (<i>5.-6. luokka</i>)	6
Jätetietoisku (<i>alakoulu ja yläkoulu</i>)	6
Roska-Eino ja Trashday-lyhytdokumentti (<i>alakoulu, yläkoulu ja toinen aste</i>)	7
Raakkuvierailu (<i>alakoulu, yläkoulu ja toinen aste</i>)	7
Hyönteistyöpaja (<i>alakoulu, yläkoulu ja toinen aste</i>)	8
Kestävä kehitys -kouluvierailu (<i>4.-6. luokka, yläkoulu ja toinen aste</i>)	8
Haavoittuva monimuotoisuus – ilmastomuutos ja luontokato (<i>yläkoulu ja toinen aste</i>)	9
STOP!-ilmastopeli (<i>yläkoulu ja toinen aste</i>)	9
Nokian arvokkaat luontokohteet (<i>yläkoulu ja toinen aste</i>)	10
Nokian kaupungin LUMO-ohjelma (<i>yläkoulu ja toinen aste</i>)	10
Kansanedustaja Marko Asell (<i>yläkoulu ja toinen aste</i>)	11
Vastuullisuuskoulu-työpaja (<i>9. luokka ja toinen aste</i>)	11
Suuri mysteeri -tehtäväkortit ekosysteemipalveluista (<i>9. luokka ja toinen aste</i>)	12

YMPÄRISTÖKASVATUSMATERIAALIA VAPAASEEN KÄYTTÖÖN	12
Pihan monimuotoisuuskartoitus (<i>alakoulu, yläkoulu ja toinen aste</i>).....	12
Metsän monimuotoisuusselvitys mobiilisti (<i>alakoulu, yläkoulu ja toinen aste</i>)	13
Martan luontopolku (<i>alakoulu, yläkoulu ja toinen aste</i>)	13
Matka luonnon monimuotoisuuteen -kuunnelma (<i>alakoulu, yläkoulu ja toinen aste</i>)	13
Pallon paras ruoka -pelikortit (<i>4.-6. luokka, yläkoulu ja toinen aste</i>).....	13
Ruokavisa – Kohti kestäviä ruokavalintoja! (<i>4.-6. luokka ja toinen aste</i>)	13
Martan metsäjooga (<i>yläkoulu ja toinen aste</i>)	14
Kansallispuiston perustaminen -miniroolipeli (<i>lukio</i>).....	14
Nuorten Akatemian mobiilipelit	15
1. Agenda 2030 tutuksi (<i>5.-6. luokka</i>).....	15
2. Tehtävä: Maa (<i>yläkoulu</i>)	15
Nuorten Akatemian video-oppitunnit	15
1. Tulevaisuustunti (<i>yläkoulu ja toinen aste</i>).....	15
2. Yhteinen Agenda (<i>yläkoulu ja toinen aste</i>).....	16
3. Vihreä Eurooppa (<i>9. luokka ja toinen aste</i>)	16
Videot luonnon monimuotoisuudesta	16
1. Luonnon monimuotoisuus ylläpitää elämää maapallolla – Suojellaan sitä.....	16
(<i>alakoulu, yläkoulu ja toinen aste</i>)	16
2. Luonnon monimuotoisuus – mitä se on? (<i>yläkoulu ja toinen aste</i>)	16
3. Pysäytetään vieraslajit yhdessä! (<i>yläkoulu ja toinen aste</i>)	16
4. Monimuotoisuutta tutkimassa -videosarja (<i>yläkoulu ja toinen aste</i>)	16
ATERIAPALVELUT MUKANA YMPÄRISTÖKASVATUSVIIKOLLA.....	17
ROSKAPÄIVÄ 2025	17
TILASTOINTI- JA PALAUTEKYSELY	17

ULKO-OHJELMAT JA KOHDEVIERAILUT

Lähiluontoretki (*alakoulu*)

Ohjelman kuvaus	SLL Nokian vierailija tulee ohjaamaan lähiluontoretken koulunne läheisyydessä. Retkellä tutkitaan mitä kaikkea lähiluonnosta löytyy.
Järjestävä taho	SLL Nokia
Sijainti	Koulun lähimaasto
Ajankohta ja kesto	Ma 8.9., ke 10.9., to 11.9. ja pe 12.9. klo 9-14 välisenä aikana. Retken kesto 60-120 min kohteen mukaan.
Ryhmäkoko	Yksi luokka
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Katse ylöspäin -linturetki (*alakoulu*)

Ohjelman kuvaus	BirdLife Suomen retkikummi Anne Viitalaakso pitää linturetken parhaaseen syysmuuttoaikaan. Retkellä tutustutaan lintuihin ja muihin luontohavaintoihin.
Järjestävä taho	BirdLife Pirkanmaa & SLL Nokia / Nokian Lintukoulu
Sijainti	Koulun lähimaasto
Ajankohta ja kesto	Ma 8.9. ja ti 9.9. klo 9-15 välillä. Retken kesto 45-90 min.
Ryhmäkoko	Yksi luokka
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Marja- ja sieniretki (*alakoulu*)

Ohjelman kuvaus	Ympäristökasvattaja sekä marja- ja sienineuvoja Anne Viitalaakso ohjaa koulunne lähimaastossa marja- ja sieniretken. Retkellä tutustutaan marjoihin ja sieniin sekä muihin luontohavaintoihin.
Järjestävä taho	BirdLife Pirkanmaa & SLL Nokia / Nokian Lintukoulu
Sijainti	Koulun lähimaasto
Ajankohta ja kesto	To 11.9. klo 9-15 välillä. Retken kesto 45-90 min.
Ryhmäkoko	Yksi luokka

Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Karjatilavierailu (*alakoulu*)

Ohjelman kuvaus	Emolehmätila Honkaniemellä osallistujat pääsevät tutustumaan tilalla laiduntaviin pitkäkarvaisiin ylämaankarja-rotuun kuuluviin lehmiin ja muuhun karjatilän elämään. Osallistujilla tulee olla varusteena kumisaappaat ja säänmukaiset ulkovaatteet. HUOM! Karjatilalle ilmainen bussikyyti. Lähtövalmiina tulee olla noin 30 min ennen varattua vierailuajankohtaa.
Järjestävä taho	MTK-Pirkanmaa
Sijainti	Honkaniemen tila, Rajalantie 142, Pinsiö
Ajankohta ja kesto	Ti 9.9. klo 9-12 välillä. Vierailun kesto noin 60 min.
Ryhmäkoko	Max. Kaksi luokkaa
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Vesistötutkimus Kennonnokalla (*4.-6. luokka*)

Ohjelman kuvaus	Oppilaat pääsevät tutustumaan muun muassa vesinäytteenottoon, vesikiikarointiin ja näkösyvyyden mittaamiseen. Ohjelmassa on viisi eri rastia, joita kierretään 3-6 oppilaan ryhmissä. Osallistujilla tulee olla varusteena kumisaappaat ja säänmukaiset ulkovaatteet.
Järjestävä taho	KVVY Yhdistys
Sijainti	Kennonnokka
Ajankohta ja kesto	To 11.9. Ensimmäinen ryhmä aamupäivällä ja toinen ryhmä iltapäivällä sovittuna ajankohtana. Kesto 90 min.
Ryhmäkoko	Max. 30 oppilasta
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

LUMO-rastit (*alakoulu, yläkoulu ja toinen aste*)

Ohjelman kuvaus	LUMO-rasteilla pääsee tutustumaan Nokian upeisiin monimuotoisiin luontokohteisiin ja testaamaan omia tietojaan sekä oppimaan luonnon monimuotoisuudesta. Rasteja on yhteensä viisi ja ne sijaitsevat Maatialanharjulla, Maatialanlahdessa, Puropuistossa, Markluhdanlahdessa sekä Haavistolla. Jokaiselta rastilta löytyy QR-koodi Forms-tietovisaan, johon pääsee vastaamaan puhelimella tai muulla älylaitteella. Rastit ovat kaikkien käytössä koko syyskuun ajan. Kartta rasteista julkaistaan kaupungin nettisivuilla: <i>Asuminen ja ympäristö > Ympäristö ja ilmasto > Ympäristönsuojelu > Ympäristökasvatusviikko</i> Kaikkien tietovisaan vastanneiden ja yhteystietonsa jättäneiden kesken arvotaan palkintoja! Tietovisaan voi halutessaan vastata myös ilman yhteystietojen antamista, jolloin ei osallistu arvontaan.
Järjestävä taho	Nokian kaupungin ympäristönsuojelu
Sijainti	Rastit sijaitsevat luontokohteissa eri puolilla kaupunkia
Ajankohta ja kesto	Rastit käytössä 1.-30.9.
Ryhmäkoko	Ei rajoitusta

Istuta vuorijalava (*5.-6. luokka, yläkoulu ja toinen aste*)

Ohjelman kuvaus	Haaviston vuorijalavalehto on Pirkanmaan edustavin. Oppilaat pääsevät talkoisiin laajentamaan vuorijalavien jalansijaa Nokianvirran rannalla. Käytännön tekoja monimuotoisuuden edistämiseksi sekä lisätietoa lehtojen lajirikkaudesta ja vuorijalavasta. Mahdollisuus päästä mukaan ainutlaatuisen rauhoitettujen taimien pelastushankkeeseen. Osallistujilla tulee olla varusteena säänmukaiset ulkovaatteet ja soveltuvat kengät, kuten kumisaappaat. Omat työhanskat toivottavat.
Järjestävä taho	Nokian kaupunki ja Nokianvirran Helmi -hanke
Sijainti	Haavistontien ja Melonäyräntien risteys

Ajankohta ja kesto	Ma 8.9. ja ti 9.9. klo 8.30-14.30 välisenä aikana. Kesto 45-60 min. Tarvittaessa ajankohta voidaan neuvotella halukkaille sopivaksi.
Ryhmäkoko	Max. 30 oppilasta
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Virtavesien sähkökoekalastus (*yläkoulu ja toinen aste*)

Ohjelman kuvaus	Tutustutaan ihmistoiminnan vaikutuksiin taimenen luontaiseen elinkiertoon sekä virtavesien ja taimenkantojen hoitotoimiin. Sisältää sähkökoekalastusnäytöksen, jossa oppilaat pääsevät osallistumaan kalojen käsittelyyn. Sopii erityisesti biologiaa valinnaisena opiskeleville.
Järjestävä taho	KVVY Yhdistys
Sijainti	Kyyniojan varrella, Nokianvirran ja Kankaantaan koulujen kohdalla
Ajankohta ja kesto	Pe 12.9. klo 8-15 välisenä aikana. Kesto 45 min.
Ryhmäkoko	Max. 30 oppilasta
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Tammervoiman ja Tarastenjärven laitosvierailut (*yläkoulu ja toinen aste*)

Ohjelman kuvaus	Vierailun aikana oppilaat pääsevät tutustumaan Tammervoiman hyötyvoimalaitokseen luennolla ja Tarastenjärven jätekeskukseen tutustumiskierroksen avulla. Vierailulla perehdytään jätteiden kierrätykseen, energiahyötykäyttöön sekä jätevoimalan tekniikkaan ja valvomon toimintaan. HUOM! Paikalle järjestetään bussikuljetukset ja noutoa varten tulee olla valmiina noin 40 min ennen vierailun alkua.
Järjestävä taho	Pirkanmaan Jätehuolto Oy
Sijainti	Hyötyvoimankuja 1 & 2, Tampere
Ajankohta ja kesto	Ke 10.9. klo 11.30-13.30 ja pe 12.9. klo 8.45-10.45. Vierailun kesto 90-120 min.
Ryhmäkoko	Bussikuljetukseen max. 50 oppilasta ja vierailulle noin 25 oppilasta/laitos.

	Varaus (mieluiten) kahdelle saman koulun luokalle yhtä aikaa, jolloin luokat pääsevät paikalle samalla kuljetuksella ja vierailun ajaksi oppilaat jaetaan kahteen ryhmään.
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

My2050-ilmastopeli (6. luokka, yläkoulu ja toinen aste)

Ohjelman kuvaus	My2050 on ulkona liikkuen pelattava oppimispeli, joka käsittelee ilmastomuutosta ja tulevaisuutta monipuolisesti sekä innostavasti. Peli on ulkona oppimista parhaimmillaan ja se yhdistää kaupunkisuunnitusta sekä pakohuonepelien arvoituksia. Peli on maksuton ja kaikkien käytössä koko syyskuun ajan! Pelialue sijaitsee samassa paikassa kuin viime vuonna Vihnusjärven ja Nokianvirran koulun välissä. Lähtöpaikka ilmoitetaan kouluille elokuun lopussa.
Järjestävä taho	Nokian kaupungin ympäristönsuojelu
Sijainti	Pelialue on Vihnusjärven ja Nokianvirran koulun välissä
Ajankohta ja kesto	Peli käytössä 1.-30.9. Pelin kesto noin 60 min.
Ryhmäkoko	Ei rajoitusta, suosituksena pelata peliä 2-4 hengen ryhmissä

SISÄOHJELMAT JA KOULUVIERAILUT

Metsän monimuotoisuus (*alakoulu*)

Ohjelman kuvaus	Tutustutaan metsään ja sen monimuotoisuuteen. Kouluvierailun aiheina marjat ja sienet, jokaisenoikeudet, puulajit, puun ikä ja kasvu sekä metsän eläimet.
Järjestävä taho	Vesilahden-Tottijärven 4H ry
Sijainti	Vierailija tulee koululleen
Ajankohta ja kesto	Ma 8.9. ja ti 9.9. Kellonaika sovittavissa kouluvierailijoiden kanssa, vierailun kesto noin 45 min.
Ryhmäkoko	Yksi luokka
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Pitävätkö pörräiset vieraslajeista? (3.-4. luokka)

Ohjelman kuvaus	Vieraslajityöpajaan kuuluu johdatus vieraslajeihin keskustelemalla ja kyselemällä sekä sen jälkeen hyönteishotellien rakentamista pienryhmissä. Työpaja järjestetään luokkatiloissa ja sään salliessa ulkona joko osittain tai kokonaan.
Järjestävä taho	Nokian kaupungin infrapalvelut ja puistoyksikkö
Sijainti	Vierailija tulee koululleenne
Ajankohta ja kesto	Ke 10.9. ja to 11.9. klo 9. Työpajan kesto noin 90 min, kestossa joustovaraa tarvittaessa.
Ryhmäkoko	Max. 25 oppilasta
Ilmoittautuminen	Katri Sarres, puh. 040 631 6979, katri.sarres@nokiankaupunki.fi

Kurkista kemiaan (5.-6. luokka)

Ohjelman kuvaus	Kouluvierailulla pohditaan mitä kaikkea kemia on, miten se näkyy omassa arjessa, miten kemian avulla voidaan ratkoa maailman suuria haasteita ilmastonmuutoksesta ruoan riittävyyteen kaikille sekä millaisissa ammateissa kemiaa tarvitaan. Oppilaat pääsevät pelaamaan Seppo-alustalla toimivaa Maailmanpelastuspeliä sekä kokeilemaan löllöliman tekoa perunajauhosta ja vedestä. Sopii erityisesti ympäristöoppiin: S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut.
Järjestävä taho	Nuorten Akatemia
Sijainti	Vierailija tulee koululleenne
Ajankohta ja kesto	Ajankohta sovittavissa kouluvierailijoiden kanssa. Vierailun kesto 75 min.
Ryhmäkoko	Max. 25 oppilasta
Ilmoittautuminen	Nuorten Akatemian nettisivujen kautta tilauslomakkeella: https://nuortenakatemia.fi/opettajille-ohjaajille/oppimispelit-ja-kouluvierailut/oppimispelin-kouluvierailun-ja-video-oppitunnin-tilausohjeet/

Jätetietoisku (alakoulu ja yläkoulu)

Ohjelman kuvaus	Marttojen kouluvierailulla opetellaan lajittelemaan jätteet oikein.

Järjestävä tah	Hämeen-Pirkanmaan Martat ry
Sijainti	Vierailija tulee koululleen
Ajankohta ja kesto	Ti 9.9. ja to 11.9. Kellonaika sovittavissa kouluvierailijoiden kanssa, vierailun kesto 45 min.
Ryhmäkoko	Yksi luokka
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Roska-Eino ja Trashday-lyhytdokumentti (*alakoulu, yläkoulu ja toinen aste*)

Ohjelman kuvaus	Roska-aktivisti Teemu ”Roska-Eino” Oinion lyhytdokumentti ja luento luonnon roskaantumisesta. Oinio kerää ja kuvaa roskia Instagram-tililleen @roskapaiva. Trashday on 14-minuuttinen dokumentti perheenisä Einosta, joka alkoi keräämään roskia vuonna 2018 havaittuaan lähiluontonsa olevan niitä pullollaan. Dokumentissa käsitellään Einoa henkilönä, roskien keräämistä ja toivon säilyttämistä maailmassa, jossa elämme. Dokumentti on myös kaikkien vapaasti katsottavissa täältä: https://www.youtube.com/watch?v=hdbIkePH_og.
Järjestävä tah	Nokian kaupungin ympäristönsuojelu
Sijainti	Vierailija tulee koululleen
Ajankohta ja kesto	To 11.9. klo 8-12 välisenä aikana. Kesto noin 45 min.
Ryhmäkoko	Ei rajoitusta
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Raakkuvierailu (*alakoulu, yläkoulu ja toinen aste*)

Ohjelman kuvaus	Vierailun aikana oppilaat pääsevät tutustumaan erittäin uhanalaiseen jokihelmisimpukkaan eli raakkuun. Mikä ihmeen otus raakku on ja miten ja missä se elää? Mikä sitä uhkaa ja miten sitä voidaan auttaa Nokialla sijaitsevalla raakkujoella Pinsiön-Matalusjoella? Näihin kaikkiin kysymyksiin saadaan vastaus vierailun aikana.
Järjestävä tah	LIFE Revives -hanke ja Pirkanmaan ELY-keskus
Sijainti	Vierailija tulee koululleen

Ajankohta ja kesto	To 11.9. klo 8-14 ja pe 12.9. klo 8-15 välillä. Vierailun kesto 45-90 min.
Ryhmäkoko	Ei rajoitusta
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Hyönteistyöpaja (*alakoulu, yläkoulu ja toinen aste*)

Ohjelman kuvaus	Minkälaisilta kasveilta löytyy erilaista elämää ja mitä löytyy vaikkapa rantavedestä? Työpajassa tutustutaan hyönteisiin, niiden kehitysvaiheisiin ja ravintokasveihin. Mahdollisuus tutustua hyönteisiin näytelaatikoiden avulla, etsiä niitä ulkoa ja tutkia esimerkiksi mikroskoopilla.
Järjestävä taho	Villi Vyöhyke ry
Sijainti	Koulut ja koulujen lähimaastot
Ajankohta ja kesto	Ma 8.9., ke 10.9. ja pe 12.9. Kellonaika sovittavissa kouluvierailijoiden kanssa, kesto mielellään noin 120 min.
Ryhmäkoko	Max. 20 oppilasta
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Kestävä kehitys -kouluvierailu (*4.-6. luokka, yläkoulu ja toinen aste*)

Ohjelman kuvaus	Mistä on kyse Agenda 2030 -tavoitteissa ja kuinka niitä edistetään? Tällä osallistavalla oppitunnilla pohditaan, mistä osa-alueista kestävä kehitys koostuu ja millaisia toimia tarvitaan, jotta kehitykselle asetetut kansainväliset tavoitteet saavutettaisiin.
Järjestävä taho	Plan Suomi
Sijainti	Vierailija tulee koululleen
Ajankohta ja kesto	Ajankohta sovittavissa kouluvierailijoiden kanssa. Kesto 45-90 min.
Ryhmäkoko	Yksi luokka
Ilmoittautuminen	Plan Globaalikoulun nettisivujen kautta tilauslomakkeella: https://www.globaalikoulu.net/lahettilaat/ (sivun keskellä)

Haavoittuva monimuotoisuus – ilmastonmuutos ja luontokato (yläkoulu ja toinen aste)

Ohjelman kuvaus	Kouluvierailulla käsiteltäviä teemoja ovat ilmastonmuutos ja luontokato, ympäristötunteet, toiveikkaammat tulevaisuudenkuvat sekä ympäristövaikuttaminen. Vierailulla tarkastellaan kahden aikamme suuren ympäristökysymyksen yhteyksiä ja niiden herättämiä tunteita kannustaen nuoria toivoon sekä toimintaan. Lisäksi tuodaan esiin, miten jokainen nuori voi löytää oman tapansa toimia ja vaikuttaa. Vierailu on kaksiosainen ja samalle ryhmälle voidaan pitää kaksi noin 90 minuutin vierailua. Vierailusta voi tilata halutessaan vain ensimmäisen osan ja vierailun toinen osa on mahdollista järjestää myös ympäristökasvatusviikon jälkeen.
Järjestävä taho	Luontoliitto
Sijainti	Vierailija tulee koululleen
Ajankohta ja kesto	Ajankohta sovittavissa kouluvierailijoiden kanssa. Kesto 90 min (suositus), mahdollisuus myös lyhentää tarpeiden mukaan esim. 75 min.
Ryhmäkoko	Max. 35 oppilasta / yksi luokka
Ilmoittautuminen	Luontoliiton nettisivujen kautta tilauslomakkeella: https://luontoliitto.fi/tilaa-kouluvierailu/

STOP!-ilmastopeli (yläkoulu ja toinen aste)

Ohjelman kuvaus	Plan Suomen STOP!-ilmastopeli on yläkoulun ja toisen asteen opiskelijaryhmille suunnattu oppimispeli, jossa nuoret eläytyvät ilmastoratkaisujen tekemiseen. Peli havainnollistaa paitsi ilmastonmuutosta myös vaurauden ja vaikutusmahdollisuuksien epätasaista jakautumista maailmassa. Lautapeli on suunniteltu tukemaan ilmiöpohjaista oppimista ja soveltumaan jatkotyöskentelyn aiheeksi useamman aineen tunneille. Tässä pelissä nuoret ovat itse muutoksentekijöitä ja pääsevät päättämään suurista valinnoista, joiden seuraukset tuntuvat niin vauraassa Suomessa, väkirikkaassa Nigeriassa kuin laajassa ja vuoristoisessa Perussakin. Peli vaatii kohtuullista suomen kielen

	taitoa sekä pöytätillaa, jonka ääreen pelaajat voivat yhdessä kokoontua.
Järjestävä taho	Plan Suomi
Sijainti	Vierailija tulee koululenne
Ajankohta ja kesto	Ajankohta sovittavissa kouluvierailijoiden kanssa. Kesto noin 75-90 min.
Ryhmäkoko	9-27 oppilasta
Ilmoittautuminen	Plan Globaalikoulun nettisivujen kautta tilauslomakkeella: https://www.globaalikoulu.net/lahettilaat/ (sivun keskellä)

Nokian arvokkaat luontokohteet *(yläkoulu ja toinen aste)*

Ohjelman kuvaus	SLL Nokian vierailijan luento ja PowerPoint-esitys Nokian arvokkaista luontokohteista.
Järjestävä taho	SLL Nokia
Sijainti	Vierailija tulee koululenne
Ajankohta ja kesto	Ma 8.9., ke 10.9., to 11.9. ja pe 12.9. klo 9-14 välisenä aikana. Kesto 45 min.
Ryhmäkoko	Ei rajoitusta
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Nokian kaupungin LUMO-ohjelma *(yläkoulu ja toinen aste)*

Ohjelman kuvaus	Nokiassa luonto on lähellä ja luonnon sekä vesien läheisyys ovat vahva osa Nokian imagoa. Nokian kaupungin ensimmäinen luonnon monimuotoisuusohjelma laadittiin vuosille 2019–2025 ja ohjelma päivitetään tänä vuonna. Luonnonsuojelutyönsuunnittelija Laura Vänskä tulee esittelemään kaupungin uutta LUMO-ohjelmaa ja kertomaan ympäristönsuojeluyksikön työstä. Vierailu on hieno mahdollisuus päästä kurkistamaan kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen ja kaupungin luonnonsuojelutyöhön.
Järjestävä taho	Nokian kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö
Sijainti	Vierailija tulee koululenne
Ajankohta ja kesto	Ma 8.9. ja ke 10.9. välillä sovittuna ajankohtana. Kesto 45 min.

Ryhmäkoko	Yksi luokka
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Kansanedustaja Marko Asell (*yläkoulu ja toinen aste*)

Ohjelman kuvaus	Kansanedustaja Marko Asellin kouluvierailu. Asell on myös eduskunnan ympäristövaliokunnan jäsen toimikaudella 2023-2027. Suositellaan erityisesti 9.-luokkalaisille.
Järjestävä taho	Nokian kaupungin ympäristönsuojelu
Sijainti	Vierailija tulee koululleen
Ajankohta ja kesto	Ma 8.9. klo 9-15 välisenä aikana. Vierailun kesto 45 min.
Ryhmäkoko	Ei rajoitusta
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Vastuullisuuskoulu-työpaja (*9. luokka ja toinen aste*)

Ohjelman kuvaus	Mitä vastuullisuus on, mitä se tarkoittaa vaikkapa vaatteiden tai puhelimien osalta ja miten sitä voi edistää? Eetin Vastuullisuuskoulu-työpajassa pureudutaan näihin kysymyksiin ja pohditaan, mitä kulutustuotteiden tuotannossa pitäisi ottaa huomioon ympäristön sekä tuotteita tehneiden ihmisten kannalta. Erityistä huomiota kiinnitetään myös ratkaisujen etsimiseen: miten voimme edistää vastuullisuutta kansalaisina ja kuluttajina? Työpaja on toiminnallinen ja sisältää tietovisan sekä ryhmätehtävänä toteutettavan tiedonhakutehtävän. Tarkoituksena on herättää oppijan kiinnostus aiheeseen ja saada aikaan uusia oivalluksia.
Järjestävä taho	Eettisen kaupan puolesta ry (Eetti)
Sijainti	Vierailija tulee koululleen
Ajankohta ja kesto	Ajankohta sovittavissa kouluvierailijoiden kanssa. Työpajan kesto 75 min.
Ryhmäkoko	Yksi luokka

Ilmoittautuminen	Eetin nettisivujen kautta tilauslomakkeella: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfPRb-19bPRkgKhGFsJd6_B5IBAnD2Ba18EBImaN5Px_7s2PA/viewform

Suuri mysteeri -tehtäväkortit ekosysteemipalveluista (9. luokka ja toinen aste)

Ohjelman kuvaus	Tervetuloa ihmettelemään ja tutkimaan ekosysteemipalveluita eli luonnon tarjoamia upeita hyötyjä ja onnenaiheita! Tehtävät ja harjoitukset koostuvat tarinoista, matalan kynnyksen improvisaatiosta ja draamasta, rauhallisesta läsnäolosta ja vaeltelusta ulkona sekä ongelmanratkaisusta. Tehtäviä voi tehdä missä tahansa ulkona ja ne tehdään ryhmissä. Tehtäväpaketti sisältää materiaalit viidelle 4–8 hengen tutkimusretkikunnalle. Opettajat voivat lainata paketin käyttöönsä ympäristönsuojeluyksiköstä ja sen laina-aika on yksi viikko.
Järjestävä taho	Haltian luontokoulu
Sijainti	Koulut
Ajankohta ja kesto	Tehtäväpaketti lainattavissa 8.-30.9. Kesto noin 120 min.
Ryhmäkokoo	Max. 40 oppilasta
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

Ilmoittautuminen ohjelmiin [viimeistään pe 29.8.](#)

YMPÄRISTÖKASVATUSMATERIAALIA VAPAASEEN KÄYTTÖÖN

Pihan monimuotoisuuskartoitus (*alakoulu, yläkoulu ja toinen aste*)

Luonnon monimuotoisuus on elämän edellytys ja luontokontakteja syntyy myös kaupunkiympäristössä. Alhoniityn ja Tyttölän päiväkotien toteuttamassa monimuotoisuuskartoituksessa tarkastellaan koulujen pihojen monimuotoisuutta verkkolomakkeen avulla sekä kerätään yhdessä tietoa kaupungin yksiköiden pihojen monimuotoisuuden tilasta.

Kartoituslomake on käytössä 8.9.-12.9. ja sen täyttämisen kuluu noin 15-45 min ryhmän koosta riippuen. Lomakkeen pääsee täyttämään täältä: <https://forms.office.com/e/Weh0mckkns>

Metsän monimuotoisuusselvitys mobiilisti (*alakoulu, yläkoulu ja toinen aste*)

WWF:n mobiilitehtävässä tutkitaan metsän ominaisuuksia monimuotoisuuden näkökulmasta eli kuinka laajalle lajien kirjolle metsä voi tarjota elinympäristön. Tehtävä tehdään metsässä kännykällä tai tabletilla. Typeform-kyselyn muodossa oleva testi sisältää neljä kysymystä ja tarjoaa lopuksi metsän monimuotoisuudesta karkean arvion, johon kuuluvat sekä numeerinen pisteytys että sanallinen arvio.

Tehtävä soveltuu hyvin kaikenikäisille ja se löytyy täältä:

<https://wwf.typeform.com/metsaselvitys?typeform-source=statics.teams.cdn.office.net>

Martan luontopolku (*alakoulu, yläkoulu ja toinen aste*)

Marttojen suunnittelema luontopolku on tehtäväpaketti, joka toteutetaan metsässä tai lähiluonnossa. Metsän kunnioittaminen ja jokaisenoikeudet ovat lähtökohta luonnossa liikkumiselle. Reitti voi olla lyhyt tai pidempi ryhmän tarpeiden ja toiveiden mukaan. Materiaaleissa on kahdeksan eri rastia ja luontopolulla voi tehdä joko kaikki tehtävärastit tai valita niistä sopivimmat. Luontopolun voi toteuttaa milloin vain haluamassaan paikassa.

Luontopolun ohjeet ja materiaalit löytyvät täältä: <https://www.martat.fi/teemat/metsa/martan-luontopolku/>

Matka luonnon monimuotoisuuteen -kuunnelma (*alakoulu, yläkoulu ja toinen aste*)

WWF:n kuunnelmassa pääsee tutustumaan maailmaan muiden lajien näkökulmasta. Se toimii johdatuksena luonnon monimuotoisuuden teemaan tai meditatiivisena harjoitteena, joka ohjaa rauhoittumaan päivän touhujen keskellä.

Kuunnelman kesto on noin 12 minuuttia ja se löytyy täältä:

<https://wwf.fi/app/uploads/c/z/i/6csxdx6zcx0z9gxh6hduad/wwf-kuunnelma-2019.mp3?filename=Matka%20luonnon%20monimuotoisuuteen%20-kuunnelma.mp3>

Pallon paras ruoka -pelikortit (*4.-6. luokka, yläkoulu ja toinen aste*)

WWF:n korttipelissä pelaajat arvioivat keskustelemalla eri ruoka-annosten vastuullisuutta ja hiilijalanjälkeä. Peliä pelataan 4-6 oppilaan ryhmissä ja peliaika on noin 15-30 minuuttia.

Pelikortit löytyvät täältä:

https://wwf.fi/app/uploads/d/x/p/yjti6dvhihkpzfzbfmkbic/2018_ruokapelikortit_fin_a4.pdf?filename=Pallon%20paras%20ruoka%20-pelikortit.pdf

Ruokavisa – Kohti kestäviä ruokavalintoja! (*4.-6. luokka ja toinen aste*)

Kestävään ruokajärjestelmään liittyvässä FUSILLI-hankkeessa tuotetussa visassa tutustutaan planetaariseen ruokavalioon. Materiaaliin kuuluvat opetusdiat ja tietovisa, johon oppilaat voivat vastata älypuhelimella tai tabletilla.

Ruokavisa on 45 minuutin oppituntiin sopiva materiaalipaketti tukemaan koulujen monipuolista kestävyyskasvatusta ja materiaaleissa käsitellään ruoan kestävyysnäkökulmia ruokakasvatuksen, terveyden, ilmaston, ympäristön sekä talouden näkökulmista. Visa sopii hyödynnettäväksi erityisesti kotitalouden tai terveystiedon oppitunneilla.

Materiaalit lähetetään kaikille Nokian koulujen kotitalouden opettajille syyskuun alussa ja ne pääsee lataamaan myös täältä:

https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fekokumppanit.fi%2Fwp-content%2Fuploads%2F2025%2F02%2FRuokavisa_Kohti-kestavia-ruokavalintoja_opetusmateriaali.pptx&wdOrigin=BROWSELINK

Martan metsäjooga (*yläkoulu ja toinen aste*)

Joogaohjaaja Tarja Bonde Jensenin laatima Martan metsäjooga kutsuu pysähtymään, rauhoittumaan ja hengittämään. Metsä hoitaa ja samalla olemme osa luontoa luonnon sylissä. Martan metsäjooga sopii hyvin tehtäväksi esimerkiksi koulun liikuntatunnilla tai retkellä joko metsässä tai muualla lähiluonnossa.

Joogavideo ja ohjeet löytyvät täältä:

<https://www.martat.fi/martat/toimintamme/juhlavuosi/martan-metsajooga/>

Kansallispuiston perustaminen -miniroolipeli (*lukio*)

Lukiolaisille suunnatussa roolipelissä simuloidaan kokousta, jossa päätetään kansallispuiston perustamisesta kuvitteellisen kunnan alueelle. Jokaiselle osallistujalle jaetaan ohjemoniste, josta selviää pelissä käsiteltävän alueen erityispiirteet. Jokainen opiskelija saa myös oman roolin ja ohjeet, joissa on vinkkejä roolihenkilön argumenteiksi ja taustatietoa, jota voi hyödyntää keskustelussa.

Opetusmenetelmänä roolipelaaminen antaa opiskelijalle mahdollisuuden tarkastella asioita itselleen uudesta näkökulmasta. Roolipelaamisen avulla on mahdollista simuloida aitoja arkielämän tilanteita ja ymmärtää esimerkiksi kunnallisen tai valtakunnallisen päätöksenteon mahdollisia hankaluuksia ja ristiriitoja.

Miniroolipeli sopii erityisen hyvin pelattavaksi biologian kolmannella tai maantieteen toisella kurssilla. Tehtävässä on hyvä olla perustiedot metsäteollisuudesta, luonnonsuojelusta ja energiateollisuudesta. Lisäksi jokaisenoikeudet kannattaa kerrata. Peliä pelataan sisätiloissa ja se kestää noin 30-45 minuuttia.

Materiaalit lähetetään Nokian lukion biologian ja maantiedon opettajille syyskuussa ja ne löytyvät myös täältä: <https://www.metsa.fi/wp-content/uploads/2024/10/kansallispuiston-perustaminen.pdf>

Nuorten Akatemian mobiilipelit

Mobiilipelit toimivat Seppo-alustalla ja opettaja toimii peliohjaajana, pelaamista varten tarvitsee älylaitteen sekä verkkoyhteyden. Suosituksena on pelata peliä pienryhmissä, mutta peliä voi pelata myös yksin. Pelit ovat oppilaitoksille ja muille nuorten ryhmille täysin maksuttomia, tilaajalla ei tarvitse olla Seppo-lisenssiä eikä oppilaiden tarvitse luoda Seppo-tunnuksia peliä varten.

Mobiilipelit voi tilata Nuorten Akatemian nettisivujen kautta tilauslomakkeella, joka löytyy täältä: <https://customervoice.microsoft.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=8UgAstfhL0GmzzDDZD9FA37RWIE4tQ5Ik5hZHI-RCQpUMjFPQkxJTUE4STBUQTNOTzVNSkISREdTUS4u>

1. Agenda 2030 tutuksi (5.-6. luokka)

Pelissä käsitellään Agenda 2030 -toimintaohjelman tavoitteita ja kestävästä kehitystä. Pelin tehtävissä pohditaan muun muassa eriarvoisuuden ja köyhyyden vähentämistä, ilmastotekoja, millaisia ajatuksia eri ihmisillä ympäri maailmaa on kestävästä kehityksestä sekä omia vaikuttamismahdollisuuksia esimerkiksi ruokahävikin vähentämisen ja kiertotalouden kautta.

Lisätietoa pelistä löytyy täältä: <https://nuortenakatemia.fi/materiaalit/agenda-2030-tutuksi-peli/>

2. Tehtävä: Maa (yläkoulu)

Pelissä tutustutaan kestävästä kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030 -tavoitteisiin. Pelissä selvitetään, mistä Agenda 2030 -tavoitteissa on kyse ja tehdään konkreettisia ehdotuksia sille, mitä itse voimme tehdä kestävämmän maapallon hyväksi. Maailmasta muokataan parempi paikka meille kaikille keräämällä pisteitä ja tekemällä yhteistyötä myös kasvien sekä eläinten kanssa.

Lisätietoa pelistä löytyy täältä: <https://nuortenakatemia.fi/materiaalit/tehtava-maa-peli/>

Nuorten Akatemian video-oppitunnit

Video-oppitunneilla opettaja laittaa videon pyörimään luokassa ja pysäyttää sen taukosymbolin kohdalla, jolloin oppilaat voivat alkaa suorittaa tehtävää videolla nähdyn tehtävänannon mukaisesti. Kun tehtävä on luokassa tehty, opettaja laittaa videon jälleen pyörimään. Opettaja saa tilauksen jälkeen sähköpostiinsa linkin videoon ja opettajan oppaaseen, joka sisältää ohjeet videon käyttöön opetuksessa.

Video-oppitunnit voi tilata Nuorten Akatemian nettisivujen kautta tilauslomakkeella, joka löytyy täältä:

<https://customervoice.microsoft.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=8UgAstfhL0GmzzDDZD9FA37RWIE4tQ5Ik5hZHI-RCQpUMjFPQkxJTUE4STBUQTNOTzVNSkISREdTUS4u>

1. Tulevaisuustunti (yläkoulu ja toinen aste)

Tunnilla pohditaan tulevaisuutta, tulevaisuuden tekemistä, megatrendejä, villejä kortteja ja heikkoja signaaleja.

Lisätietoa tunnista löytyy täältä: <https://nuortenakatemia.fi/materiaalit/tulevaisuustunti-video-oppitunti/>

2. Yhteinen Agenda (yläkoulu ja toinen aste)

Tunnilla pohditaan Agenda 2030 -tavoiteohjelmaan kuuluvia kestävän kehityksen tavoitteita, tavoitteiden kytkeytymistä toisiinsa, eriarvoisuuden historiaa, kolonialismia, kehitysyhteistyötä ja vaikuttamista.

Lisätietoa tunnista löytyy täältä: <https://nuortenakatemia.fi/materiaalit/yhteinen-agenda-video-oppitunti/>

3. Vihreä Eurooppa (9. luokka ja toinen aste)

Tunnilla pohditaan miten EU edistää vihreää siirtymää, mitä vihreä siirtymä tarkoittaa, miten se näkyy meidän jokapäiväisessä arjessamme ja miten vihreä siirtymä voidaan toteuttaa oikeudenmukaisesti.

Lisätietoa tunnista löytyy täältä: <https://nuortenakatemia.fi/materiaalit/vihrea-eurooppa-video-oppitunti/>

Videot luonnon monimuotoisuudesta

1. Luonnon monimuotoisuus ylläpitää elämää maapallolla – Suojellaan sitä (alakoulu, yläkoulu ja toinen aste)

Ympäristöministeriön videolla kerrotaan luonnon monimuotoisuuden merkityksestä ihmisille ja koko maapallolle.

Videon kesto on noin 1,5 minuuttia ja sen pääsee katsomaan täältä:

<https://www.youtube.com/watch?v=LTnXPQTOCKs>

2. Luonnon monimuotoisuus – mitä se on? (yläkoulu ja toinen aste)

Videolla WWF:n johtava metsäasiantuntija Panu Kunttu kertoo siitä, mitä luonnon monimuotoisuus tarkoittaa ja miksi se on tärkeää. Video sopii hyvin esimerkiksi oppitunnin alustukseksi.

Videon kesto on noin 5 minuuttia ja sen pääsee katsomaan täältä:

<https://www.youtube.com/watch?v=rWhG-sdKmwA&t=37s>

3. Pysäytetään vieraslajit yhdessä! (yläkoulu ja toinen aste)

Havainnollinen piirrosvideo kertoo mitä vieraslajit ovat ja miksi ne uhkaavat luonnon monimuotoisuutta.

Videon kesto on noin 1,5 minuuttia ja sen pääsee katsomaan täältä:

<https://www.youtube.com/watch?v=MpwvHTT38YM>

4. Monimuotoisuutta tutkimassa -videosarja (yläkoulu ja toinen aste)

10-osaaisessa videosarjassa tutustutaan monimuotoisuuteen eri näkökulmista.

Videot ovat noin 3-6 minuutin pituisia ja niitä pääsee katsomaan täältä:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLxeDCWQ5uB2ldyxXSYDSkU3wf0PhCihbv>

ATERIAPALVELUT MUKANA YMPÄRISTÖKASVATUSVIIKOLLA

Ympäristökasvatusviikolla päiväkotien ja koulujen ruokalistoilta löytyy planetaariseen ruokavalioon sopivia ruokia. Lisäksi ruokaloissa on nähtävillä materiaaleja ja tietoa ruoan luontojalanjäljestä.

ROSKAPÄIVÄ 2025

Ympäristökasvatusviikon tunnelmaan pääsee virittäytymään jo lauantaina 6.9. osallistumalla Roska-Einon järjestämään Roskapäivä 2025 -tapahtumaan. Mukaan voivat osallistua yksittäiset henkilöt, kaupungit, koulut, yritykset ja järjestöt missä tahansa.

Lisää tietoa tapahtumasta löytyy täältä: <https://www roskapaiva.com/roskapaiva-2025/> ja osallistumisohjeet löytyvät täältä: https://www roskapaiva.com/wp-content/uploads/2025/06/Osallistujaohje_Roskapaiva_2025.pdf

TILASTOINTI- JA PALAUTEKYSELY

Toivomme kaikilta opettajilta tietoja erityisesti vapaiden materiaalien käytöstä tilastointia varten ja palautetta ohjelmista ympäristökasvatusviikon kehittämistä varten.

Lyhyeen kyselyyn pääsee vastaamaan täältä: <https://forms.office.com/e/7qRLcPTGtU>

Kiitos paljon osallistumisesta ja vastauksista!